

กิเลสลบด้วยเท้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ
พระพุทธศาสนาใด พระพุทธศาสนานะ เวลาสังขารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จำแนกกรรมกรกระทำของสัตว์โลกแตกต่างกันไป เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ
พระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนา เพราะเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เราจะ
ประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องมีสติ ต้องมีปัญญา

ปัญญาๆ นี่ปัญญาของโลก ปัญญาของมนุษย์ มนุษย์ถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา เขาจะ
เลือก คัดเฟ้น คัดเลือกคัดสิ่งที่ดีงามเพื่อชีวิตของเขา ถ้าเพื่อชีวิตของเขา ถ้าทางโลก ชีวิตของเขา
ก็ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของเขา ประสบความสำเร็จในความปรารถนาของเขา
ความปรารถนาๆ ตัดหาความทะยานอยากไม่มีวันที่สิ้นสุดหรอก ถ้าไม่มีวันที่สิ้นสุดนั่นเป็นเรื่อง
ของโลก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างอำนาจวาสนาบารมีมามากมายขนาดไหนถึง
ได้มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า เวลามาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าใด อนาคตังสญาณรู้ถึงความเป็นไปของโลก รู้ถึงความเป็นไปของสัตว์โลก สัตว์โลกที่
เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่! แต่สัตว์โลกไม่รู้ตัว สัตตะผู้ซ่อง ซ่องอยู่ในอะไร ซ่องอยู่ในกิเลส
ตัดหาความทะยานอยากของตน ซ่องอยู่ในกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาก็เกิดมาเป็นมนุษย์นี่แหละ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกประพฤติปฏิบัติ ถ้าออกประพฤติปฏิบัติมา เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ๆ ไร ชะมาร ชะมารในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด ถ้าชะมารในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด สิ่งที่เป็นคุณธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นมันมีคุณค่า ถ้ามีคุณค่าขึ้นมา เวลาถึงที่สุดแห่งทุกข์ๆ ไร

การประพฤติปฏิบัติของชาวพุทธเรา เวลาองค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ เห็นไหม ปรากรณารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ เวลาปรากรณารื้อสัตว์ชนสัตว์ รื้อสาวก สาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟังขึ้นมาเป็นพระอรหันต์ วันมาฆบูชา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บวชให้ เอหิภิกขุ เอหิภิกขุเป็นผู้บวชให้ เป็นผู้บวชให้ เห็นไหม แล้วเป็นผู้อบรมบ่มเพาะสั่งสอนขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์ เป็นการยืนยันว่าองค์สมเด็จพระ-พุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้ากราบธรรมๆ มีรัตนะสอง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรากรณารื้อสัตว์ชนสัตว์ๆ สิ่งที่เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์เป็นการยืนยันชัดเจน ชัดเจนว่าสิ่งที่ปรากรณาของชาวพุทธเรา ถ้าเป็นไปได้ขอให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถึงที่สุดแห่งทุกข์ แล้วเวลาการประพฤติปฏิบัติมา เวลามันทุกข์มันยาก เวลามันทุกข์มันยากมากนะ เวลามันทุกข์มันยากมากนักเพราะอะไร เพราะกิเลสมันท่วมหัว เวลากิเลส ๑๐๐ เปอร์เซนต์ การประพฤติปฏิบัติจะล้มลุกคลุกคลานอยู่ตลอดเวลา

แต่ถ้าเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ กิเลสก็เบาบางลง เบาบางลง ๒๕ เปอร์เซนต์ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปเป็นพระสกิทาคามี กิเลสมันเบาบางลง ๕๐ เปอร์เซนต์ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปถึงเป็นพระอนาคามี กิเลสมันเบาบาง ๗๕ เปอร์เซนต์ เวลา ๗๕ เปอร์เซนต์ เห็นไหม เวลาถึงบุคคลคู่ที่ ๔ เวลาบุคคล ๔ คู่ ไร เวลาชำระกิเลส องค์สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าชะมารๆ ชะมารเพราะเป็นบุคคลคู่ที่ ๔ นี่ ไร ถ้าชะมารเป็นบุคคลคู่ที่ ๔ แล้ว ชะมาร ครอบครองของ

มาร ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีสิ่งใดเหลือหลอในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย

ในการประพฤติปฏิบัติ พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์นั้นก็พระอรหันต์เหมือนกัน ถ้าเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน กิเลสในหัวใจของตนมันปราบปรามจนสิ้นไป เวลามันแตกต่างกันไป มันแตกต่างกันว่าเวลามันเป็นธรรม มันเป็นธรรมอย่างนั้น แล้วถ้าเป็นธรรมขึ้นมาแล้ว รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง มันมีรสคุณค่าอะไรในโลกนี้ ในโลกนี้มีคุณค่าอะไรที่มันจะมีคุณค่ามาเทียบได้

แค่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ท่านอบรมบ่มเพาะมา ให้มีสติ ให้มีปัญญา ให้เท่าทันกิเลส ตัณหาความทะยานอยากในใจของตน นักรบๆ ใจ เวลาทางโลกเขา เขาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าเขามีอำนาจวาสนาของเขา เขาก็มีที่พึ่งที่อาศัยของเขา

ถ้าเขาไม่มีอำนาจวาสนานะ เร่ร้อน แล้วก็ทุกข์ยากไปตามกระแสโลก กิเลสตัณหาความทะยานอยากครอบงำเต็มหัวใจของตนแล้วก็พัวพันในใจของตน มีความทุกข์ความยากมาก น้อยขนาดไหนมันก็ให้กิเลสชักนำไปอย่างนั้น แต่ถ้ามีอำนาจวาสนามีสติปัญญาขึ้นมา มันระลึกได้ว่า “เราเกิดมาทำไม ทำไมเราต้องมาเป็นทาส ทำไมเราเกิดมาแล้วเป็นทาสของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก อวิชชา แต่มันเป็นโดยข้อเท็จจริง”

มนุษย์มาจากไหน? มนุษย์ก็มาจากจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มนุษย์มันต้องมีที่ไปที่ไป มนุษย์ไม่ใช่ลอยมาจากฟ้า มนุษย์มันต้องมีที่ไปที่ไป เห็นไหม ถ้ามนุษย์มันมีที่ไปที่ไป กรรมเก่า กรรมใหม่ ถ้าจิตที่มันสร้างเวรสร้างกรรมของมันไว้ เวลามันมาเกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน คนที่ไม่มีอำนาจวาสนาจะไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา ในโลกนี้ชาวพุทธมีกี่พันล้านคน แล้วลัทธิศาสนาอื่นมากมายมหาศาล ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาจะไม่มีโอกาสมานับถือพระพุทธศาสนา

แต่นี้เราเกิดในประเทศอันสมควรไหม มาเกิดในประเทศที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แต่ในหัวใจมันมีแต่กิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันมีแต่ความทุกข์ความยาก

ทั้งสิ้น ถ้ามีความทุกข์ความยากทั้งสิ้น ถ้าเป็นพระโพธิสัตว์ๆ พระโพธิสัตว์เกิดมาเพื่อสร้างบุญ สร้างกุศล สร้างคุณงามความดีของตน ถ้าสร้างคุณงามความดีของตน ก็มีหลักชัยใน พระพุทธศาสนา แล้วพยายามกระทำของตนให้เป็นบุญเป็นกุศล สร้างอำนาจวาสนาบารมีๆ แล้วมีอำนาจวาสนาหรือไม่ละ?

ถ้าเรามีอำนาจวาสนาเราจะออกประพฤติปฏิบัติ เวลาการสร้างอำนาจวาสนาบารมี ทาน ศีล ภาวนา เขาก็ปฏิบัติกันแหละ เพราะคนเรา เห็นใหม่ คนเรา มนุษย์เกิดมาต้องมีการหลับ นอนพักผ่อนร่างกายมันถึงจะอยู่ได้ ร่างกายนี้ไม่พักผ่อนไม่หลับนอนจะอยู่ได้อย่างไร แล้วเวลา หลับนอน เวลานอนของมนุษย์ในตามสถิติ ๑ ใน ๔ หรือ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของชีวิตนี้เลย เพราะว่า ถ้าเราตื่นอยู่ตลอดเวลา ทำงานไม่ได้พักไม่ได้ผ่อนเลย ร่างกายมันทนไม่ไหวหรอก

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธ-ศาสนา เราทุกข์เรายากในหัวใจ ของเรา เราไม่มีที่พึ่งที่อาศัยเลย มันก็ทุกข์ยากของมันไง แล้วถ้ามีพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งที่ อาศัย มีประเพณีวัฒนธรรม แล้วถ้ามีประเพณีวัฒนธรรมเราก็ทำบุญกุศลของเรา เราทำบุญทำ กุศลของเรา ความปรารถนาใจ ปรารถนาจะเป็นอะไร ปรารถนาเป็นสิ่งใด ก็อาภรณ์เอา อธิษฐานเอา เวลาทำบุญทำกุศล แล้วมันจะเป็นไปได้ไหม นั่นบุญและบาป

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะทำคุณงามความดี ของเรา ถ้าได้ทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามีอำนาจวาสนาของเรา เราจะออกประพฤติ ปฏิบัติ เวลาเราจะออกประพฤติปฏิบัติไ้ เราต้องมีสติมีปัญญาแล้วเราจะเลือกคัดเฟ้น ของเรา จะแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ เห็นใหม่ ที่อบรมบ่มเพาะที่เข้ามาถึงหัวใจของตน

ไม่ใช่เรื่องของโลกียปัญญา เรื่องของโลกๆ ไ้ ประพฤติปฏิบัติมันก็เป็นอุปาทานหมู่ เป็น ลัทธิเป็นความเชื่อ ความเชื่อว่ามันจะเป็นไปได้ แต่! แต่พระพุทธศาสนามันไม่ใช่ลัทธิ พระพุทธ- ศาสนาตอบโจทย์ของชีวิตเลย ชีวิตนี้มาจากไหน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขย ญาณทำลายอวิชชาในใจขององค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าชนะมาร ทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นไปแล้ว เวลาสิ้นไปแล้ว

มันมีความสุขอย่างที่เราอยากมีความสุข หมดแล้ว วิวัฏฏะ สังสารวัฏนี้จบ จบในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วเราละ เราชาวพุทธ ชาวพุทธที่ประพฤติปฏิบัติล้มลุกคลุกคลานกันอยู่อย่างนี้ ถ้าล้มลุกคลุกคลานกันอยู่อย่างนี้ เราก็พยายามจะกระทำของเรา ถ้ามันเป็นความจริง รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง **เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเข้ากันโดยธาตุๆ ลูกศิษย์ของพระสารีบุตรปัญญา เห็นไหม วิมุตติทั้งสิ้น ลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะ เห็นไหม เจโตวิมุตติมีฤทธิ์ทั้งสิ้น ลูกศิษย์เทวทัตลามกทั้งสิ้น มันเข้ากันโดยธาตุ ถ้าเข้ากันโดยธาตุ มันชอบ มันชอบเป็นอย่างนั้น ถ้ามันชอบเป็นอย่างนั้น มันก็เป็นกรรมของสัตว์**

นี่ไง มนุษย์มาจากไหน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ๆ ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราจะเลือกพื้นหาครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติไ้ แต่ถ้ามันเข้ากันโดยธาตุ มันก็เป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ มันไปเข้าของมันอยู่อย่างนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ่งที่ทำคุณงามความดีไ้ ถ้าคุณงามความดี เวลาทำคุณงามความดี เห็นไหม **ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว** ทำคุณงามความดีมากน้อยขนาดไหนมันก็เป็นบุญกุศลของเขา เขาทำความชั่วของเขามันก็เป็นบาปอกุศลของเขา ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาผู้ที่มาประพฤติปฏิบัติถ้ากิเลสมันหนาไ้ นี่ไ้ เวลากิเลสมันลบด้วยเท้า กิเลสมันลบด้วยเท้า ลบด้วยเท้าเพราะอะไร เพราะกิเลสมันพู่ในหัวใจไ้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเป็นวิมุตติสุข ปัญญาคุณ เมตตาคุณ กรุณาธิคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีขอบเขตนะ ไม่มีขอบเขต สอน ๓ โลกธาตุ เทวดา อินทร์ พรหม สอนได้หมดเลย แล้วปรารถนามาพึ่งเทศน์องค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นสัจจะเป็นความจริง เห็นไหม เวลาเผยแผ่ธรรมๆ ศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนามากมายมหาศาล จะมาราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาออกพรรษา เห็นใหม่ ในสมัยพุทธกาล เวลาออกพรรษา พระที่ออกพรรษาแล้ว ประพฤติปฏิบัติอยู่ในป่าในเขา ถ้ามีผลการประพฤติปฏิบัติในหัวใจมันติดขัดอย่างใดจะไปเฝ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ จะแก้ไขในการกระทำ เห็นใหม่ ให้กรรมฐานต่อเนื่องไป ให้การประพฤติปฏิบัติเจริญก้าวหน้าไป ใครๆ ก็ไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นที่น่าเจริญหูเจริญตามากมายมหาศาล

พระเทวทัตก็มาบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นลูกศิษย์ลูกหานะ เกิดมาเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเจ้าสุทโธทนะเป็นบิดาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุปปพุทธะเป็นน้องชายของพระเจ้าสุทโธทนะ เวลาเทวทัตก็เกิดมาเป็นลูกพี่น้อง เป็นสายเลือดเดียวกัน เป็นศากยบุตรเหมือนกัน เวลาบวชเป็นพระๆ ไร เวลากิเลสมันลบด้วยเท้า บวชเป็นพระ

แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุขๆ บุญเพริชาตานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ นั่นคือสัจจะคือความจริงในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระเทวทัต ประพฤติปฏิบัติได้ฉานโลกีย์ๆ เห็นใหม่ แล้วเวลาเห็น เห็นคนเขาเคารพบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสงฆ์มากมายมหาศาล เวลาขอเลยนะ ขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะขอปกครองสงฆ์ “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอายุมากแล้ว ควรจะพักผ่อน ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ดูแลคณะสงฆ์แทน”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เทวทัต แม้แต่พระ-สาวรีบุตร พระโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื่อง่ายเบื่องขวา เรายังไม่ให้ปกครองสงฆ์เลย” เทวทัต มีปัญญามีความรู้อะไร แต่จะขอปกครองสงฆ์ เห็นใหม่ กิเลสมันลบด้วยเท้า ด้วยเท้าเพราะอะไร ด้วยเท้าเพราะมันดีตัวเสมอ มันทำฉานโลกีย์ได้ คิดว่าตัวเองจะมีคุณธรรมไร โลภียะกับโลกุตระ

โลกุตระธรรม อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค เวลานิโรธดับทุกข์ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ชนะมารทั้งสิ้น

เวลาเทวทัตๆ ได้อะไรมา ได้อะไรมา นี่มีฤทธิ์มีเดชไง โลกียปัญญารู้ว่า เป็นโลกียะๆ ใ้
 ฌานสมาบัติก็เป็นเรื่องหนึ่ง เวลาเป็นเรื่องมรรคเรื่องผลมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นอีกเรื่องหนึ่ง
 เพราะมันไม่เข้าสู่มรรคสู่ผลไง ถ้ามันไม่เข้าสู่มรรคสู่ผล มันก็ไม่เห็นกิเลส ไม่เห็นมารเลย แล้ว
 ไม่ได้ชำระล้างกิเลสในหัวใจของตนแม้แต่เล็กน้อย แต่กิเลสมันเต็มหัวใจ เห็นไหม หนึ่ง ลบด้วย
 เท้าไง ลบด้วยเท้ามันตีตนเสมอว่าตัวเองก็ทำได้เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา
 มันลบด้วยเท้า ฌานสมาบัตินี้เสื่อมหมดเลย เวลาเสื่อมหมดแล้ว เวลาเทวทัตที่ตีตนเสมอของ
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปราภรรณา เห็นไหม จะแยกสงฆ์เป็นสองฝ่าย

เวลาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่คล้อยตามทั้งสี่ ขอ ขอพรไป ไม่ให้พระอยู่ใน
 กุฎี จะให้อยู่โคนไม้ ไม่ให้ฉันเนื้อสัตว์ ไม่ให้รับกิจนิมนต์ ไม่ให้ทำ นี่ไง เทวทัตๆ ขององค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอพร ๕ ข้อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ องค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “เทวทัต ถ้าใครมีอำนาจวาสนาอยากจะประพฤติปฏิบัติที่เข้มข้น เรา
 อนุญาต แต่ไม่ให้ออกเป็นกฏกติกาไปบังคับโดยพระทั้งหมด” เพราะอะไร

เพราะอำนาจวาสนาของคนมันไม่เหมือนกัน จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน เวลาครูบา
 อาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา เวลาชำระล้างกิเลส กิเลสแต่ละชั้นแต่ละตอนขึ้นไปมัน
 แตกต่างกัน แต่อริยสังขันธ์เดียวกัน มันเป็นสังขันธ์จะเป็นความจริงในหัวใจดวงนั้นอยู่แล้ว

แต่โลกียะเรื่องฌานเรื่องสมาบัติ ไม่เคยเข้าใจ ไม่เคยเห็นมรรค ไม่รู้หรอก แต่กิเลสมันลบ
 ด้วยเท้า มันตีตนเสมอเพราะความรู้ของมัน เพราะมันไม่รู้ มันไม่รู้มันมีอวิชชา มันถึงได้ตีตัว
 เสมอตนเสมอขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฌานเสื่อมหมด พอเสื่อมหมด เห็นไหม เวลา
 เสื่อมแล้ว เวลาบิณฑบาตไม่ได้ บิณฑบาตก็ไม่มีใครสนใจ ให้ลูกศิษย์ลูกหาของตนไปขออาหาร
 จากญาติพี่น้องของเขา ญาติพี่น้องของลูกศิษย์ของตน แล้วมาฉันเป็นคนโภชนา เทวทัตฉันเป็น
 หมู แล้วไปเห็นมันผัดหมดละ พอกิเลสมันลบด้วยเท้ามันหมดเลยนะ

แต่ถ้าเป็นธรรม เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เป็นสังขันธ์จะเป็นความ
 จริง ถ้าเป็นสังขันธ์จะเป็นความจริง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลูกศิษย์ของพระโมคคัล
 ลานะเวลาไปบิณฑบาต เศรษฐีเขาก็ว่า “พระอรหันต์ยังมีอยู่ในพระพุทธรูปศาสนาหรือไม่” เขายัง

ลึงเลสงสัย ได้ไม้จันทน์มา มาแกะเป็นบาตรไว้ แล้วใช้ไม้ไผ่ยกขึ้นไปให้อยู่บนอากาศ แล้วประกาศ “ถ้ามีพระอรหันต์อยู่จริง ขอให้เหาะขึ้นไปเอา ให้เอาบาตรนั้น เพื่อศรัทธา เพื่อความมั่นคงในพระพุทธศาสนา เพื่อความเชื่อมั่นของเขา” ประกาศอยู่อย่างนั้น

เวลาพวกเดียรถีย์มาเฝ้า ทำนัดแนะไว้กับลูกศิษย์ของตนบอกว่า “เราไปแล้ว เราทำท่าจะเหาะ แล้วก็พยายามดึงไว้ว่าของมันเล็กน้อย” นี่แหละพวกพวกเดียรถีย์ นิครนถ์ มันเป็นเรื่องโลกโลกๆ ทั้งสิ้น ไม่เป็นความจริง แล้วเขาก็เศร้าใจ ๒ วันไปแล้ว ๓ วันไปแล้ว มันไม่มีใครมาเอาสักที แล้วพระโมคคัลลานะกับลูกศิษย์ของท่านบิณฑบาตผ่านไป ได้ยินเศรษฐีทำใจอยู่อย่างนั้น พระโมคคัลลานะก็บอกลูกศิษย์ “นี่เป็นหน้าที่ของเธอ เหาะเลย ไปเอาบาตรนั้นมาเพื่อจรรโลงศรัทธาในหัวใจของเศรษฐีนั้น” ลูกศิษย์ก็บอกว่า “ให้พระโมคคัลลานะเหาะเอง” เกี่ยงกันอยู่อย่างนั้นเพราะอะไร

ถ้ามันเป็นโลกุตระมันชำระล้างกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจของตนแล้ว มันไม่มีกิเลสมาเสี้ยม มันไม่มีกิเลสมายุมาแห้วให้มีความอหังการ ให้มีกิเลสกิเลสลบด้วยเท้าแบบโลกียปัญญา แบบพวกพระเทวทัต ไม่เอา

แต่ถึงเวลาแล้วลูกศิษย์ของพระโมคคัลลานะเหาะขึ้นไปเลย ขวดยบาตรนั้นแล้วลงไป พระโมคคัลลานะกลับไป ชาวบ้านเขาเห็น โอ้ย! ที่นี้จะบิณฑบาตก็ขอให้เหาะ ขอให้เหาะอยู่อย่างนั้น จนคนไปฟ้องพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าถึงบัญญัติ ห้ามอวดอุตริมนุสธรรม เป็นปาราชิกเลย เพราะอะไร เพราะว่ามันความสั่นคลอนในพระพุทธศาสนาไง ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า มันลบไปด้วยกิเลส ด้วยความดีตนเสมอ ด้วยกิเลสมันมักใหญ่ใฝ่สูง จะดีตนเสมอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่เป็นฉนวนโลกียนี้เสื่อมหมดเลย

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติว่า “ห้ามอวดอุตริ” เดียรถีย์ นิครนถ์ได้โอกาสทันที ประกาศเลยว่าจะเหาะจะเหินเดินฟ้าแสดงฤทธิ์แสดงเดชแข่งกับพระในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับทำ แล้วเวลาองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมกปาฏิหาริย์ เวลาแสดงธรรม เวลาแสดงฤทธิ์แสดงเดชแล้วมันไปเกี่ยวอะไรกับหัวใจละ มันไปเกี่ยวอะไรกับคุณธรรมในใจละ

เพราะพระโศดบันออุปปธรรมก็มีคุณธรรมในหัวใจ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ พระสภิกาคามีก็มีคุณธรรมในหัวใจ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ พระอนาคามีคุณธรรมในหัวใจ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ พระอรหันต์ครบ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ นี่ชนะมาร ชนะอวิชชา ชนะความไม่รู้ทั้งหลายทั้งสิ้น นี่คือนิพพานในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณธรรมในหัวใจพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ คุณธรรมในหัวใจของครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ

นี่ไง เพราะมันลบ ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า มันลบคุณธรรมในหัวใจดวงนั้น คือหัวใจดวงนั้นมันควรจะประเสริฐขึ้น หัวใจดวงนั้นจะมีคุณค่าขึ้น แต่เพราะว่าประพฤติปฏิบัติมันไม่เข้าสู่ธรรมใจ

ถ้าเข้าสู่ธรรมมันก็เข้าลิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ เป็นพระอรหันต์หมดเลย เป็นเอหิภิกขุ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบวชให้ นี่กัตถัญญกตเวทียี่สิบไม่ได้หมายความว่าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเคารพด้วยความบูชาในหัวใจของท่าน นั่นนิมิตตัสสุฯ มันไม่มีอะไรมีความสุขเท่ากับหัวใจดวงนั้น ใน ๓ โลกธาตุนี้ไม่มีสิ่งใดมีค่าเท่ากับหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้นได้มาจากใด ได้มาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะใจ มันเคารพบูชา แต่ถ้ากิเลสมันลบทับ มันลบหัวใจดวงนั้นเลย

ในสมัยพุทธกาลนะ พระโศณะฯ พระโศณะเป็นลูกเศรษฐีเท่านั้นบางมาก เท่านั้นผิว ผิวบางแล้วไปไหนจนกษัตริย์ขอคู่ฟ้าเท้า ไปไหนก็มีเสลี่ยงนั่งไป สุดท้ายแล้วเขามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาบวชพระ เวลาบวชพระแล้วเขาออกประพฤติปฏิบัติ เติบงาม นุ่งสมาธิ ภาวนาเอาจริงเอาจังนะ คนที่มีวาสนาใจ แต่ฟ้าเท้าเขาบาง เพราะเท้าเขาบาง เดินไป มันเข้าถึงฟ้าเท้า ฟ้าเท้าแตกหมด เลือดสดไหลหมด

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพุทธกิจ ๕ ท่านดูแลในวัด เดินไปตรวจวัด ไปเห็นทางเดินจงกรมของพระโศณะ “นี่! นี่มันที่เชือดโคของใคร?” ที่เชือดโคแสดงว่าเลือดมันนองไปเลย เดินจนฟ้าเท้านี้เลือดออกหมด จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เรียกพระโศณะมา “โศณะ เราอนุญาตให้ใส่รองเท้า”

พระโธณะรับฟัง รับฟังแล้วบอกว่า “ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ข้าพเจ้าใส่ รองเท้า ใส่รองเท้าเพื่อรักษาเท้าฉันนั้นเดินจงกรม นั่งสมาธิต่อไป” พระโธณะบอกว่า “ถ้าอนุญาต แต่ข้าพเจ้าองค์เดียว ข้าพเจ้าไม่รับ ถ้าอนุญาตต่อสงฆ์ทั้งหมดข้าพเจ้าจะยอมรับ เพราะถ้า อนุญาตแต่ข้าพเจ้าองค์เดียว มันเหมือนกับว่าเป็นผู้อ่อนแอ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประทานพรให้หมด

เริ่มใส่รองเท้าจากพระโธณะ พระโธณะก็ประพฤติปฏิบัติของท่านจนถึงเป็นพระอรหันต์ แต่เวลาอนุญาตรองเท้าแล้ว อนุญาตให้สวมรองเท้าได้ พออนุญาตให้สวมรองเท้าได้ จัปพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์ อยู่ในพระไตรปิฎก ประดับรองเท้าชะสวยาม ประดับมีรองเท้าคัทฑู รองเท้ามีสัน รองเท้าต่างๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนุบัญญัติฯ ห้าม ห้าม ห้าม ห้ามจนเหลือ รองเท้าที่พระกรรมฐานใส่อยู่เนี่ย ห้ามอยู่อย่างนั้น ห้าม ห้าม ห้าม ห้ามขึ้นมา เห็นไหม

พระโธณะท่านประพฤติปฏิบัติด้วยบุญด้วยกุศลของท่าน ท่านมีศรัทธาความเชื่อของ ท่าน แล้วท่านประพฤติปฏิบัติด้วยความเพียรของท่าน เวลาความเพียรของท่าน เห็นไหม เดิน จงกรม นั่งสมาธิภาวนา เดินจงกรมฝ่าเท้าบาง ฝ่าเท้าแตก เวลาเลื่อมมันไหลขนาดไหน ท่านใช้ กลิ้งไป ท่านคลานไป เอาจริงเอางั้นนะ เวลาผู้ที่ไผ่ดีทำคุณงามความดี เพื่อบุญกุศลในใจของตน ทำคุณงามความดีเวลาประพฤติปฏิบัติฯ เพื่อฆ่ากิเลสค้นหาในใจของตน

ถ้ากิเลสค้นหาในใจของตน เห็นไหม ถ้ามันเห็นนะ มันก็เป็นบุญเป็นกุศลเป็นการ ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์เป็นพระอรหันต์หมดเลย

แต่ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า กิเลสลบด้วยเท้าไง จัปพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์มันเป็นภาวะ มัน เป็นให้คณะสงฆ์ต้องอนุบัญญัติฯ เป็นการกระทำให้บังคับใช้คณะสงฆ์ทั้งหมดเลย ทั้งๆ ที่ พระโธณะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานให้ใส่รองเท้า “ถ้าอนุญาตให้ข้าพเจ้า องค์เดียว ข้าพเจ้าไม่รับ แต่ถ้าอนุญาตให้คณะสงฆ์ทั้งหมด ข้าพเจ้ายอมรับ” เพื่ออะไรละ

นี่ไง เวลาบริหาร ๘ บริหารที่ได้ใช้สอยในพระพุทธศาสนา อันนี้ก็เหมือนกัน สิ่งใช้สอย ต่างๆ ใช้ไป อย่างเช่น เกสัช เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาบวชพระใหม่ เกสัชให้ ฉันทามูตรเนา แล้วเกสัช เห็นไหม เริ่มต้นมา ถ้าเกสัชเป็นยา เป็นยาสมุนไพโร ถ้าที่ไหนเขากิน

เป็นอาหาร เราควรงดเว้น งดเว้น ๕ อย่าง ข่า ตะไคร้ ชিং พริก รากเหง้าของสมุนไพร ถ้าที่ไหนเขากินเป็นอาหาร เราก็อนุญาตให้ฉันได้ แต่ถ้าอย่างอื่นที่พื้นที่เขากินเป็นอาหาร เราไม่ควรกิน นี่มหาปเทศ ๔

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยๆ ขึ้นมา เห็นไหม มันเป็นภาระ ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า กิเลสลบด้วยเท้า ฉัพพัคคีย์ สัตตรสวัคคีย์มันสร้างปัญหาไว้มาก แล้วสร้างปัญหาที่ไหน สร้างปัญหาไว้ให้คณะสงฆ์ สร้างปัญหาไว้ให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ มันมีภาระต้องประพฤติปฏิบัติตามธรรมและวินัยขององค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระกัจจายนะเวลาท่านเผยแผ่ธรรมไป เห็นไหม ไปถึงชนบทประเทศ เทศนาว่าการขึ้นมาจนได้ลูกศิษย์เป็นพระโสณะเหมือนกัน ชื่อพระโสณะเหมือนกัน แต่คนละโสณะ อีกองค์หนึ่ง เวลาเมื่อศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา พระกัจจายนะอบรมบ่มเพาะ แล้วเขาอยากบวชมาก รออยู่หลายปีมาก บวชไม่ได้ เพราะอะไร เพราะการบวชพระให้ ต้องมีสงฆ์ ๑๐ องค์ถึงยกเข้าหมู่ได้ มีอุปัชฌาย์ มีกรรมวาจาจารย์ แล้วก็มีคณะสงฆ์ พระอันดับ ต้องรอพระ ๑๐ องค์ รอลถึง ๕ ปี ๑๐ ปี กว่าจะบวชได้ พอบวชเสร็จแล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนถึงมีคุณธรรมในหัวใจ

เวลาอยากเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก ลาพระกัจจายนะจะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง แล้วพระโสณะ พระกัจจายนะเลยฝากไว้ ฝากให้พระโสณะถ้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ขอพรองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า ๒ ข้อ

ข้อ ๑. รongเท้าที่อนุญาตให้พระโสณะองค์แรกใส่ แล้วพระสัตตรสวัคคีย์ ฉัพพัคคีย์ เล่นแร่แปรธาตุจนโลกติเตียนไป โลกวัชชะ โลกเขาติเตียนว่า “ทำไมพระใส่รองเท้าอย่างนี้ ทำไมมันประดับประดา” พระพุทธเจ้าก็อนุญาตวินัยๆ ใ ให้ขอองค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “รองเท้าชั้นเดียวหุหนึบ ในชนบทประเทศมันเป็นภูเขาคิน ขอให้ใส่หลายชั้นก็ได้ แล้วบวชพระ-ในชนบทประเทศ พระหาได้ยาก ลดจาก ๑๐ องค์ เหลือ ๕ องค์ก็บวชได้”

ฝากพระโสณะมาขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ผู้ที่มีคุณธรรม ผู้ที่จิตใจเป็นธรรม เคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า พระกัจจายนะเป็นพระอรหันต์ คำว่า “อรหันต์” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติ อนุญาตอย่างใดก็เคารพบูชาทั้งสิ้น ลงใน

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ฝ่าไม่ผิดใดๆ ทั้งสิ้น เพราะจิตใจมันเป็น ธรรมใจ ธรรมและวินัย ถ้าหัวใจเป็นธรรมแล้ววินัยนี้มันเป็นเรื่องข้างนอก

แต่! แต่ในเมื่อมันเป็นคณะสงฆ์ ในการเข้าหมู่มันต้องให้เหมือนกัน ความเหมือนกัน เหมือนกันในวินัยนั้น แต่สิ่งที่เป็นธรรมๆ มันเป็นธรรม มันมีคุณธรรมในหัวใจหรือไม่ เวลา พระโสดมาพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้อยู่ใน วิหารเดียวกันแล้วให้แสดงธรรม แสดงธรรมกันนี้ไง ที่ว่ามงคลชีวิตใจ การสนทนาธรรมเป็นมงคล อย่างยิ่ง **ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมงฺคฺลมุตฺตมํ** ใจ แสดงธรรมก็แสดงธรรม องค์สมเด็จพระ- สัมมาสัมพุทธเจ้าสาธุ! จนสุดท้ายแล้วพระโสดมานี้ก็ได้ก็ขอพร ๒ ข้อ เรื่องรองเท้า เรื่องบวชพระ ในชนบทประเทศ

กิเลสมันลบด้วยเท้าๆ เวลามันลบด้วยเท้ามันทำลาย มันทำลายตัวตนของมัน แล้วมัน พระเทวทัตผานโลกีย์เสื่อมหมด จัณฑคีย์ สัตตสวัคคีย์สร้างแต่ปัญหาๆ แล้วสร้างแต่ปัญหา ขึ้นมา สร้างปัญหาให้ใคร เพราะอะไร เพราะว่าสิ่งที่ทำกันมาก็ด้วยความอยากสะดวกอยาก สบาย มันทนกิเลสไม่ไหวใจ กิเลสๆ มันขับมันไล่ขึ้นมา กิเลสมันลบด้วยเท้าๆ แล้วมันก็เป็นภาระ ของพระองค์อื่น เป็นภาระของคณะสงฆ์ เป็นภาระของผู้ที่บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา

ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า ถ้าเป็นการประพฤติปฏิบัติเนะเสื่อมหมด จากที่การทำความสงบ ของใจได้ จิตใจมันก็ออกมาเป็นปุถุชน ปุถุชนคนหนา ใจสิ่งที่อยู่นั้นมันก็เป็นสัญญาทั้งสิ้น คุณ งามความดีเอามาจากไหน คุณงามความดีเพราะอะไร เพราะว่ากิเลสมันปลิ้นมันปล้อนใจ กิเลส มันทำลายใจ

เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติ ถึงพุทธกาลศาสนาเจริญอีกหนหนึ่งๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่ มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านใจ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้เป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้ามันปฏิบัติขึ้นมาเป็นสัจจะเป็นความจริงในหัวใจของ ตน เวลาทำความสงบทำอย่างไร แล้วเวลาใจสงบขึ้นมามันจะยกขึ้นมาวิปัสสนา มันจะยก อย่างไร แล้วถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา บุคคล ๔ คู่ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ มันเกิด ขึ้นมาได้อย่างไร แล้วถ้ามันเกิดขึ้นมันเอาอะไรเป็นบาทเป็นฐาน

ถ้ามันมีบาทมีฐานขึ้นมา เห็นไหม เวลาเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภาคปริยัติไป ทาน ศีล ภาวนา ระดับของทานๆ ฆราวาสธรรมๆ มันระดับของทานทั้งสิ้น ถ้ามันระดับของทาน ระดับของทานก็เป็นบุญเป็นกุศล บุญกุศล เห็นไหม บุญกุศล สิ่งที่เป็นบุญกุศลมันเป็นเรื่องหนึ่ง เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันไม่ใช่บุญไม่ใช่กุศลสิ มันปฏิบัติมันจะเป็นสิ่งจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจดวงนี้

ถ้าเป็นสิ่งจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจดวงนี้ เราจะมีสติปัญญาพัฒนาหัวใจของเราขึ้นมา ถ้ามันเริ่มประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ คนที่มีบุญมีกุศลของเขาอยู่บ้าง เวลาธรรมมันเกิดๆ ไร้ ธรรมมันเกิดนั่นแหละมันติดพัน พัวพัน มัวเมากันอยู่อย่างนั้น เวลาธรรมมันเกิด มันเกิดเป็นครั้งเป็นคราวไป เพราะธรรมเกิดๆ ธรรมเกิดมันไม่ใช่มรรค

สมาธิ สมาธิที่มันเกิดขึ้น คนที่ทำสมาธิได้ๆ เห็นไหม เด็กๆ มันก็ทำได้ ถ้าเด็กมันทำได้ มันทำได้ด้วยบุญเก่าของมัน เพราะอะไร เพราะเด็กมันจะตั้งสติอย่างไร มันจะควบคุมความรู้สึกนึกคิดอย่างไร มันทำไปด้วยบาปด้วยบุญของเขา เวลาเด็กมันโตขึ้นมา มันก็ต้องมีการศึกษาของมัน เวลาศึกษาขึ้นมาแล้วมันต้องประกอบสัมมาอาชีวะของมัน แล้วถ้าประกอบสัมมาอาชีวะของมัน มันจะรักษาใจของมันให้มันเป็นคุณธรรมอย่างนั้นอยู่ได้หรือไม่ มันเป็นการะเป็นหน้าที่ต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ปฏิบัติใหม่ๆ มันจะเริ่มต้นจากตรงไหน คนเกิดมามีกายกับใจๆ คนที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ ไม่เข้าใจเรื่องของหัวใจหรอก แม้แต่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจบ ๙ ประโยค คำว่า “จบ ๙ ประโยค” แล้วมันเข้าใจธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในภาคทฤษฎีนะ เวลาจะปฏิบัติจริงๆ เอาหัวใจของตนไม่ได้ เอาความสงบของใจของตนไม่ได้ ถ้าเอาความสงบของตนไม่ได้มันก็ได้แค่แต่ทฤษฎีนั่นแหละ

ทฤษฎีคือภาคปริยัติ ปริยัติ ปฏิบัติ ปริยัติก็ศึกษามาๆ ให้ปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นมาล้มลุกคลุกคลาน ทำอย่างนั้นไม่เป็น แล้วถ้ากิเลสมันฟูขึ้นมา เห็นไหม เวลาเทวทัตเวลาตีตนเสมอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปราวณนาจะทำร้ายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสียหมด

ไฉนมันกิเลส กิเลสมันลบด้วยเท้าในหัวใจ ทำลายสิ่งที่เคยได้มานโลกีย์ เคยได้ความสงบของใจบ้าง แล้วถ้ามันเสื่อมหมด เสื่อมหมดก็ทุกข์อยู่นั่นไง

เวลาเป็นทฤษฎี เป็นธรรมและวินัยก็ตีความไป พระโศภณะที่ได้อนุญาตเรื่องรองเท้า แล้วเวลารองเท้า รองเท้าคืออะไรล่ะ นี่เป็นวัตถุไง นี่เป็นสิ่งที่จับต้องได้ไง นี่สิ่งที่ในโลกใจ เป็นโลกก็กิเลสมันล้นฝั่ง มันก็จะเอาแต่เอาวัดเอาเปรียบ เอาแต่ความพอใจของตน ไม่เคารพ ไม่เห็นความสมควร

ถ้ามันเคารพมันเห็นความสมควร นี่โลกวัชระ โลกเขาติเตียน เขาก็รู้ เขาก็เห็น เขาก็ติเตียนได้ เขามาฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ เพราะมันเป็นวัตถุไง มันเป็นรองเท้าไง มันไปบาดหูบาดตาคนที่เขามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาไป “สมณะทำตัวอย่างนี้หรือ สมณะไม่มีความประหัยมยัสสัหรือ” แล้วมันเป็นทัศนคติของใครล่ะ นี่เป็นเรื่องของโลก ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้า มันลบด้วยเท้าเพราะไม่รู้เท่าทันกิเลสไป

แต่ของเรา เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเรามีบุญมีกุศลอยู่ เราจะมีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ถ้าเรามีพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ธรรมและวินัยเป็นศาสดา เราจะไม่ก้าวล่วง เราจะไม่ก้าวล่วงแล้วทำอะไรล่ะ เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาแล้วจะปฏิบัติอย่างไรล่ะ เวลาปฏิบัติ เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงกลับมาฟื้นฟูใจ ฟื้นฟูที่ไหน ฟื้นฟูที่ไม่มีใครเขาทำ ฟื้นฟูที่เขาปล่อยปละละเลยทั้งสิ้น

เวลาฟื้นฟูขึ้นมา เพราะอะไร เพราะบวชมาก็อยู่วัดไป บวชมาก็เป็นพระแล้วไง เป็นพระก็สมบูรณ์แบบความเป็นพระไป มันบวชเป็นพิธีกรรมไป ญัตติจตุตถกรรมยกเข้าหมู่ไป ก็เป็นสมมุติสงฆ์ไป ก็เป็นพระโดยสมมุติ มันบวชโกนหัวโกนคิ้ว แต่มันไม่เห็นกิเลสไป แต่เวลาบวชมาแล้วเห็นไหม เราต้องมาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติที่ไหน เขาก็ปฏิบัติขึ้นมา แล้วเขาปฏิบัติอย่างไร ตำราก็สอนไว้แต่ก็ตีความกันแตกต่างกันไป

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดของท่าน ท่านก็ศึกษาค้นคว้าของท่านนั่นแหละ แล้วเวลาจะทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา เพราะอะไร เพราะมันสงสัยไปหมด เพราะมันฟุ้งซ่าน เวลาถ้าจิตมันอิมมัญญอิมกุศลของมัน มันก็อยู่ของมันได้ เวลา

กิเลสมันลืมนตา กิเลสมันตื่นขึ้นมา กิเลสมันฟาดวงฟาดงา ใจของปุถุชนเปรียบเหมือนช้างสารที่ตกมัน ช้างตกมันใครเอามันอยู่ แล้วหัวใจของเรามันกิเลสท่วมหัว แล้วเวลามันกระพัดกระเฟียด ใครเอามันอยู่

แต่ถ้ามันมีครูบาอาจารย์ที่เราเคารพบูชา นี่ไง พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้บวชให้ องค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้อบรมบ่มเพาะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอาทิศฯ ใ้ นี่สิ่งที่ชฎิล ๓ ฟัน้องเป็นพระ-อรหันต์หมดเลย เพราะอะไร เพราะเขาบูชาไฟ บูชาไฟของเขา ตาเป็นของร้อน หูเป็นของร้อน นี่ไง โทสัคคินา โมหัคคินาเป็นของร้อน ร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะมันเผาหัวใจไง เวลาที่มีสติมีปัญญาเข้ามา เห็นไหม มันสำรวจมันคายออกหมดเลย มันมีสัจจะความเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจของมันไง มันถึงจะเป็นสัจจะเป็นความจริง บุคคล ๔ คู่ มันต้องมีเหตุมีผลของเขาถึงจะเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วเป็นอย่างไร

เวลามันเป็นความจริง เพราะเป็นความจริงอย่างนั้นมันมีที่มาที่ไป แล้วคนที่จะเริ่มต้นทำอย่างไร นี่ไง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงบอกว่า “ให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน” ใ้พวกที่ศึกษาตามทฤษฎีใ้ ใ้กิเลส กิเลสลบด้วยเท้า มันบอกว่า “สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ ต้องใช้ปัญญาไปเลย” แล้วปัญญาที่เราเกิดขึ้นปัญญาอะไร โลเกียะ โลกุตตระ มันก็บอกว่า “โลเกียะ โลกุตตระก็อยู่ที่ว่าเราแบ่งแยก” มันไม่มีหรอก มันอยู่ที่บุคคลคนนั้น บุคคลคนนั้นโดยเริ่มต้นประพฤติปฏิบัติโลเกียะทั้งสิ้น เพราะมันคิดมาจากเรา มันคิดมาจากโลก

เราเกิดมาจากไหน?

เวลาเราเกิดมา จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดมาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดในวิภวภูแนอน เกิดมานี้จริงตามสมมุติ เราเกิดเป็นมนุษย์จริงๆ สมมุติบัญญัติใ้ แล้วมันจะเป็นโลกุตตระไปไหน โลกุตตระเอามาจากไหน คนประพฤติปฏิบัติไม่เป็น ถ้ากิเลสมันลบด้วยเท้านี้กิเลสซัดๆ เลย แต่ถ้ามันทำความสงบของใจได้แบบเทวทัต ถ้าผยอง ถ้ายกตนข่มท่าน เสื่อมหมด มันจะไปโลกุตตระที่ไไหน

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำความสงบของใจท่านมาก่อน เป็นสมถกรรมฐาน จิตสงบเรียบร้อยแล้วมีความสุข สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี คนที่ไม่มีवासานะ พอจิตสงบแล้วมันคิดว่านั่นคือนิพพาน มีอำนาจวาสนาแค่นั้น เขาเรียกติดสมาธิ แล้วบอกว่า “โอ้พวกกรรมฐานๆ โอ้พวกหายใจเข้าพุท หายใจออกโธ มันจะติดสมถะ มันจะติด” ติดมันก็เป็นเรื่องกิเลสของคนเิง

จะประพฤติปฏิบัติในแนวทางไหนก็แล้วแต่ เวลาสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติ ผลของมัน ผลของมันเป็นสมถะทั้งสิ้น ผลของมันเป็นสมาธิทั้งสิ้น ผลของมันจะเป็นสมาธิ เพราะจิตมีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มีอวิชชาคือความไม่รู้ มีความโลภ ความโกรธ ความหลงที่อยู่จิตได้สำนึก มีความไม่พอใจ มีอุปาทานในหัวใจมากมายมหาศาล แล้วมันฟุ้งซ่าน มันคิดของมัน เล่นแร่แปรธาตุ เอาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาวิเคราะห์วิจัย แล้วก็ว่าตัวเองรู้ธรรม บรรลุธรรม มันบรรลุที่ไหน

มันเป็นเรื่องโลกๆ เรื่องความรู้สึกนึกคิด เรื่องความเห็น มันเป็นเรื่องออกมาจากหัวใจทั้งสิ้น แล้วหัวใจมันมาจากไหน ทั้งๆ ที่ผู้ประพฤติปฏิบัติใหม่ กายกับใจๆ เขายังไม่รู้เลย ความรู้สึกนึกคิดก็ว่าเป็นใจๆ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติไม่ใช่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เห็นไหม ชันธ & อารมณ์ความรู้สึกมันเหมือนชันธ & แล้วเวลาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ ที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน มันวางชันธ & ถ้ามันวางชันธ & ไม่ได้ มันก็ไม่ใช่สัมมาสมาธิ มันเข้าสู่จิตของตนไม่ได้

แต่เพราะชาวพุทธ แต่เพราะเราเป็นนักปฏิบัติ เราถึงรู้ว่ารูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ แต่ประชาชนทั่วไป สรวาส หรือผู้ที่ประพฤติปฏิบัติในลัทธิต่างๆ เขาจะรู้จักรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณหรือไม่ เขาก็คิดว่าเขาใช้ปัญญา เขาใช้ปัญญาเขาชนะความคิดของตน พอเขาชนะความคิดของตน เขาบอกนั่นเขาชนะกิเลส นั่นคือโลกุตระอะไรของเขา ใ้ นั่นคือคนที่ปฏิบัติไม่เป็น

เราจะประพฤติปฏิบัติ เราจะแสวงหาครูบาอาจารย์ของเราที่คอยคุ้มครองคอยดูแลให้การประพฤติปฏิบัติของเราให้ถูกต้องชอบธรรม ถ้ามันจะถูกต้องชอบธรรม เราก็แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีงาม

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านถึงให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าใจสงบแล้วมันมีความสุข เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราพยายามจะหาความสงบของใจของเรา ถ้าหาความสงบของใจของเรา ถ้าใจมันสงบแล้วถ้าเราน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันจะเป็นสติปัฏฐาน ๔ ต่อเมื่อหัวใจที่สงบระงับแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง นั้นมันถึงจะเป็นแนวทางปฏิบัติตามแนวทางสติปัฏฐาน ๔

ไอ้ที่การประพฤติปฏิบัติไฉนมันเป็นความคิด มันเป็นความคิดว่าพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม มันเป็นความคิดเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์ มันเป็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์จากโลกียะ วิเคราะห์จากตน มันก็วิเคราะห์อยู่นั่นละ แล้วผลของมันละ ผลของมันคือปัญญาอบรมสมาธิไป ผลของมันคือสมณะไง ว่าสมณะมันแว้งว้าง มันว่าง ว้างอะไร ว้างคือนิพพานของเขา แต่ของเราไม่ใช่ เพราะอะไร

เพราะเวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาก่อน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสมบุกสมบันมาก่อน เวลาจิตมันสงบแล้วเวลามันคลายออกมา เวลาเจริญแล้วเสื่อม เจริญแล้วเสื่อม จิตของคนนะ เวลาปุ่กชนคนหนาอารมณ์ความรู้สึกเราก็คำนี้ เวลาเราพยายามทำความสงบใจ ถ้าใจเราสงบระงับเข้ามา มันปล่อยวางอารมณ์ของเราเข้ามา ปล่อยวางอารมณ์นะ เพราะอารมณ์ จิตมันพาดพิงอารมณ์นั้นแล้วมันพาดพิงเรื่องอะไรบ้างละ มันพาดพิงรูป รส กลิ่น เสียง มันพาดพิง พาดพิงสิ่งที่มันรักมันชอบ มันพาดพิงทั้งสิน แล้วพาดพิงแล้วเวลามันส่งออกละ

เวลาทำความสงบใจแล้ว ใจมันสงบแล้ว เห็นไหม มันออกรู้ละ ออกรู้มันส่งออก ส่งออก ทำอย่างไร เวลาครูบาอาจารย์ของเราถึงบอกว่าพยายามตั้งสติไว้ ชำนาญในวิธี เราเคยวางอารมณ์มาอย่างไร เราเคยมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร แล้วถ้ามันกระทำแล้ว ถ้ามันสงบระงับเข้ามา จำมันเป็นแนวทางไว้ จำแนวทางที่ติงาม จำแนวทางที่เราทำความสงบ ทำแล้วมันมีคุณค่า แล้วเวลาที่มันทุกข์มันยาก เราก็จำแนวทางนี้ไว้ว่าทำแล้วมันอันตู้ ทำแล้วมันเหมือนกับถนนขาด มันเหมือนกับชอยตัน มันทำแล้วมันไปไม่ได้ เราก็จำไว้ อันนี้ไม่เอา

เราจะเอาแต่สิ่งที่ทำแล้วมันประสบความสำเร็จๆ อารมณ์ความรู้สึก จิตสงบแล้วเดียว มันก็คลายออกมา แล้วเวลาคลายออกมาแล้ว เวลามันเสื่อมหมด เห็นไหม เสียตาย เสียตายที่

เราทำมา เสียหายทุกๆ อย่างเลย เสียหายก็คือเสียหาย เพราะ เห็นใหม่ สิ่งที่อารมณ์ความรู้สึกนี้ เกิดขึ้นกับจิตเร็วมาก แล้วความรู้สึกนึกคิดมันเกิดเร็วมาก แล้วถ้าเราเท่าทันความรู้สึกนึกคิด ทั้งหมด แล้วเราฝึกหัดของเรา แล้วความคิดมันเกิดมันควบคุมไม่ได้ แต่เราฝึกหัดบ่อยครั้งเข้า ควบคุมได้

ถ้าควบคุมไม่ได้ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เหตุในการสร้างคุณงามความดี เหตุในการ รักษาหัวใจของตน เวลาคนที่เขาไม่มีศรัทธา ไม่มีความเชื่อ เขาไม่เชื่อหรือว่าการประพฤติ ปฏิบัติ ปุณฺณ กัลยาณชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่ เขาไม่เชื่อ แล้วก็ว่ามันไม่มี แล้ว มันเป็นไปได้อย่างไร มันก็คิดแบบโลกนี้ไง กิเลสมันลบด้วยเท้าไง มันคิด ๑ ๒ ๓ ๔ มันคิดบวกไป หมดเลย “กิเลสไม่มี ธรรมะมีอยู่ดั้งเดิม ทุกอย่างมีอยู่แล้ว” มีอยู่อย่างไร แม้แต่ เห็นใหม่ แม้แต่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมแล้วเทศนาว่าการขึ้นมา พระอรหันต์ มากมายมหาศาล

เทวทัต เทวทัตก็เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน แล้วก็มา ประพฤติปฏิบัติเหมือนกัน แล้วเวลาปฏิบัติแล้วมันเป็นโลกียะ มันเป็นเรื่องโลกๆ มันไม่เข้าสู่ ธรรม แล้วเวลากิเลสมันลบด้วยเท้า กิเลสมันผยอง กิเลสมันยกตน มันจะเทียบเท่า มันเทียบเท่า ตรงไหน มันเป็นไปได้ที่จะเทียบเท่า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชนะมาร สิ่ง ที่เทวทัตทำมันเป็นฉานโลกีย์ แล้วเป็นฉานโลกีย์มันยังไม่เข้าสู่มรรคสู่ผล ถ้ามันเข้าสู่มรรคสู่ผล คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ มันจะคิดอย่างนั้นไม่ได้ มันคิดอย่างนั้นไม่ได้เพราะอะไร มันคิดอย่าง นั้นไม่ได้เพราะมันชนะมารไง มันไม่มีมารมายุมาแหย่ มันไม่มีมารมาคอยกระพือ ไม่มีมารมาให้ อหังการ ไม่มีมารมาทำให้หัวใจนั้นมันเลวร้าย นี่มันเป็นเรื่องโลกใจ

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาสงบแล้วมันเสื่อม มัน เสื่อมอย่างนี้แหละ มันเสื่อม มันเสื่อมเพราะอะไร มันเสื่อมเพราะว่ากิเลสมัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ยังไม่ได้ทำอะไรเลย แต่ถ้าไม่ทำสิ่งนี้เลย มันจะเข้าสู่สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงอย่างไร

สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงนี้ทำความสงบของใจแล้ว ใจสงบระงับยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน สมถกรรมฐานๆ ทำความสงบของใจนั้นก็ป็นงานอย่างหนึ่ง งานทำความสงบของใจคือหากำลังของตน หาทุนของตน หาใจของตน จิตตภาวนาๆ ถ้าหาจิตของตนไม่เจอ ทำความสงบของใจไม่ได้แล้วจะภาวนาอะไร ก็สมองโง่ ก็สัญญาตัญญาโง่ ตรรกะโง่ มันก็นอนอยู่นั่นไง ถ้ามันนอนอยู่นั่น ถ้ากิเลสมันพอกพูนขึ้นมากก็เทวทัตไ้

กิเลสมันลบหมด มันลดคุณงามความดี ลดสิ่งที่เราจะเจริญอกงามขึ้นมาในกายภาค หน้า มันทำให้เราล้มเหลวหมด แล้วความเป็นอยู่ล่ะ เวลาบวชเป็นพระ เห็นใหม่ เวลาธรรมวินัย ใจ ของของสงฆ์ ของของสงฆ์ เห็นใหม่ ถ้าสงฆ์อ่อนลามากของสงฆ์สู้ตน มันเป็นนิสสัคคียปาจิตติย เวลาลาภ เวลาสิ่งที่เกิดขึ้นกับคณะสงฆ์ สิ่งที่เป็นธรรมๆ ใจ สิ่งที่เป็นธรรมถ้ามันถูกต้องชอบ ธรรมมันก็ไม่เป็นอาบัติไ้ แต่ถ้ามันไม่ชอบธรรมละ เห็นใหม่ นี่เป็นวัตถุไ้ มันก็มาติดอีก สิ่งที่เป็นธรรมคือความรู้สึกนึกคิดคือคุณธรรมในหัวใจ กิเลสมันลบด้วยเท้าแบบเทวทัต เสื่อมหมด

แล้วถ้าเป็นวัตถุ วัตถุ เห็นใหม่ สัตตรสวัคคีย์ จัพพัคคีย์เรียกร้องนัก จะเอาแต่ความพอใจของตนๆ แล้วเอามาจากไหน ก็กิเลสไ้ มันลบด้วยเท้าไ้ ก็จะสร้างแต่อนุบัญญัติฯ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็บัญญัติ บัญญัติซ้ำๆๆ เข้าไปไ้ นี่กิเลสมันลบด้วยเท้า

ถ้ามันเป็นความจริง เราจะฝึกหัดของเรา กิเลสในหัวใจของเรามันมีอยู่แล้ว แต่ที่มาประพฤติปฏิบัตินี้เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์แล้วเรามีอำนาจวาสนา เพราะเรามีอำนาจวาสนา เราถึงจะเริ่มต้นประพฤติปฏิบัติไ้ โอกาสในการประพฤติปฏิบัติกับคนที่ไม่สนใจ เขาไม่มีโอกาสเกิดเป็นคนเหมือนกัน เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน นับถือพระพุทธศาสนาเหมือนกัน

แต่เรามีโอกาสในการประพฤติปฏิบัติ เรามีโอกาสแสวงหาใจของตน ใครทำความสงบของใจได้นี้สัมมาสมาธิ แค่มสมาสมาธินะ มันก็เป็นความมหัศจรรย์ในใจของตนแล้ว แล้วถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้มันเห็นตามข้อเท็จจริงนะ เวลาถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้มันจะก้าวเดินทางภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนานี้ เราจะมหัศจรรย์มาก มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้อย่างไร นี่ปุณณ กัลยาณชน

เวลาคนยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้มันจะก้าวเดินของมันไป พอก้าวเดินของมันไปนะ มันจะเกิดความมหัสจรรย์ในการประพฤติปฏิบัติของตน แล้วมันเกิดความมหัสจรรย์ในการประพฤติปฏิบัติของตน เขาจะรักษาหัวใจของเขา เพราะหัวใจดวงนี้มันมีคุณค่ามาก หัวใจดวงนี้มันจิตตภาวนา จิตถ้าฝึกหัดปฏิบัติจนมันภาวนาได้ มันภาวนาของมันเป็น เวลาปัญญามันหมุน เวลาพิจารณากายอย่างไรก็ได้แล้วแต่ นั่นคือปัญญาที่มันเกิดขึ้น ปัญญาที่มันเกิดขึ้น รสของสมถธรรมคือสัมมาสมาธิ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แต่เวลาถ้าจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น เวลาปัญญามันหมุนไป มันจะเห็นคุณค่ารสของปัญญาไร รสของธรรมๆ มันมีรสมีชาติ มันมีความสุข มันมีความมหัสจรรย์ในใจของตน เวลาปัญญามันหมุนของมันไป ปัญญามันหมุนก็พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม มันแตกต่าง แตกต่างตรงไหน แตกต่างตรงนี้ นี่ภาวนามยปัญญาคือโลกุตตรปัญญา

ที่ว่าโลกียะๆ โลกียะคือฉานโลกีย์ ถ้าโลกุตระมันจะยกเข้าสู่มรรค ถ้ามันเข้าสู่มรรคได้ เข้าสู่มรรคสู่ความเป็นจริงมันจะเกิดความมหัสจรรย์ นี่กาลามสูตรๆ ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น เวลาประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เห็นไหม เวลาท่านสร้างพระขึ้นมา “จิตเป็นอย่างไร” ท่านไม่ถามเรื่องอื่นหรอก ถามเรื่องจิตเป็นอย่างไร แล้วถ้ามันไม่มีจิต มันทำสมาธิไม่เป็นจะบอกจิตอะไร แล้วถ้ามันไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานไป

สิ่งที่ว่า “ไอ้พวกพุทโธนั่นนะ ไอ้พวกติดสมณะๆ” สมณะนี่มันเป็นบาทฐาน สมถกรรมฐาน ถ้าไม่มีบาทไม่มีฐาน ไม่มีที่ทำงาน ไม่มีจุดเริ่มต้น จิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะแล้วมันจะแก้จิตๆ แก้ววาระ แก้วภพ แก้วการเวียนว้ายตายเกิดจะไปแก้กันที่ไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาวิธีสัตว์ชนสัตว์ก็รู้หัวใจของคน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอบรมบ่มเพาะท่านก็ต้องเอาใจของคน แล้วใจของคนมันอยู่กับคน แล้วคนที่มันไม่สนใจ คนที่มันเป็นเรื่องโลกๆ แล้วเวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันก็ปฏิบัติแบบโลกๆ แบบโลกๆ มันก็แบบคนนั่นนะ

แต่เวลาลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง เพชรน้ำหนึ่งก็เป็นคนเหมือนกัน แต่เวลาเป็นคนเหมือนกันแต่มีอำนาจวาสนา มีอำนาจวาสนาคืออบรมบ่มเพาะ คือเชื่อฟัง แล้วมีการ

กระทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมา หลวงปู่มั่นท่านถามว่า “จิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร” ก็ตอบมาสิ เวลาตอบขึ้นมามันก็พัฒนาของมันขึ้นไป มันถึงลงใจไป

ลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐานคือว่าติดอาจารย์ๆ ก็อาจารย์ของตนเป็นพระที่มีคุณธรรมในใจ เป็นพระที่จะชี้บอกทางเราได้

ไอ้เราประพจน์ปฏิบัติเอาหัวชนฝา มันทุกข์มันยากขนาดไหน มันทุกข์มันยากขนาดไหนเพราะกิเลส ไอ้โฮ! แก่นของกิเลสนะ แค่อารมณ์ของเรา อะไรที่มันผูก อะไรที่มันฝังใจแก้ได้ไหม อะไรที่ฝังใจ เวลาทำสมาธิ แค่มหาสมาธิ ปัญญาอบรม-สมาธิมันรื้อหมด มันรื้อปมประเด็นในใจทั้งสิ้น เวลาสิ่งใดที่เกิดขึ้น ปมในใจ มันใช้ปัญญาอบรมสมาธิไป ธรรมชาติขององค์-สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคลี่คลายได้หมด ด้วยเหตุด้วยผลขึ้นมากิเลสตายหมด กิเลสมันแพ้นหมดละ

กิเลสกลัวธรรมๆ พอมันแพ้มันอายมันหวาดมันหลบไปหมด นั่นละปัญญาอบรมสมาธิแล้วมันต้องเป็นปัญญาของเรา ปัญญาเกิดจากจิตนั่นมันถึงจะแก้จิตนั่นได้ เวลาปัญญามันเกิดจากจิตยกขึ้นสู่วิปัสสนาๆ โลกุตตรธรรม โลกียะ โลกุตตระ โลกียะมันไม่มีตรงนี้ มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น มันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่ได้ มันถึงก้าวเดินเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ไม่ได้ แล้วถ้ามันจะได้ มันได้อย่างไร

เวลาสมุจเฉตปหาน ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ มันราบหมดเลย แล้วมันเป็นอะไร มันเป็นอกุปปธรรม มันไม่มีวันเปลี่ยนแปลงได้ มันไม่มีทางเปลี่ยนแปลง ไม่มีทางเสื่อมได้

ฉะนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมก-ปาฏิหาริย์ เพราะไม่มีมาร ชนะมาร ไม่มีสิ่งใดกวนใจ ไม่มีสิ่งใดเป็นสิ่งที่กีดขวางใดๆ ทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมกปาฏิหาริย์ก็เพื่อจรรโลงศาสนา เติบรดีย์ นิครนถ์เขาดูถูกดูแคลน แล้วคนอื่นทำไปเพื่อประโยชน์อะไร แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงยมกปาฏิหาริย์เสร็จแล้วก็ขึ้นไปโปรดพระมารดาไม่ให้โลกเขาติเตียนไป เวลาใจที่เป็นธรรมทำเพื่อประโยชน์ แล้วประโยชน์กับศาสนา ประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับทุกๆ อย่าง

แต่ถ้ามันเป็นกิเลสละ กิเลสมันทำลายทั้งสิ้น เห็นไหม พระฉันนะ พระฉันนะเป็นผู้ที่ขี้มำ
กัณฐกะที่พาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช พอออกบวชแล้ว องค์สมเด็จพระ
สัมมา-สัมพุทธเจ้าออกบวชประพฤติปฏิบัติอยู่ ๖ ปี เวลาสำเร็จเป็นองค์-สมเด็จพระสัมมา
พุทธเจ้าขึ้นมา เวลาสำเร็จคืออัสวักขยญาณทำลายอวิชชา ขณะมารในใจขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า

เทศนาว่าการขึ้นมา เวลาไปโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ เห็นไหม ฉันนะๆ เห็นถึงความ
อลังการ เวลาทำปลายพระพุทธรูปศาสนา ปลายพระชนมชีพขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า พระฉันนะมาบวชเป็นพระๆ นะ พอบวชเป็นพระแล้วมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเลย ใครจะผ่านเข้าผ่านออกต้องผ่านฉันๆ ถ้าไม่มีพระฉันนะจะไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมา
พุทธเจ้า วิทยุฉันนะจรดฟ้า จะไปยึดครองว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นสมบัติของ
เขา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ทำเพื่อประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับโลกมากมายมหาศาล แล้วพระ
ฉันนะเพิงบวชมา สมมุติสงฆ์ แต่กิเลสมันลบด้วยเท้า มันวิทยุฉันนะมากมายมหาศาลมากีดมา
ขวาง มากีดขวางไม่ให้ใครเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องผ่านฉันก่อน ฉันเป็นผู้ที่พา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช ฉันมีวาสนามาก กิเลสก็คิดขวางเขาไปทั้งนั้น จนมี
ปัญหามาก จนมีปัญหานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้าดิเตียน เวลาดิเตียนเวลาเอาไป
อบรมบ่มเพาะ โกรธ เสียใจ น้อยใจ แต่ก็ไม่แก้ไขนะ ไม่แก้ไขวิทยุฉันนะนะ กิเลสมันทำลายนะ
ไม่มีใครรู้ใครเห็นทั้งสิ้น

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระ-อานนท์เป็นพระอุปัฏฐากใน
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ พระอานนท์ร้องไห้ๆ อยากให้องค์สมเด็จพระ
พระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพต่อไปเพื่ออบรมบ่มเพาะพระอานนท์ด้วย องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา” นี่เป็นสัจจะเป็นความจริงเป็นธรรมะ แต่ข้อเท็จจริงคือชีวิตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เกิดมาในวัฏฏะๆ เป็นเจ้าชายสิทธัตถะได้ออกประพฤติปฏิบัติมาจนมารทั้งสิ้น เป็นศาสดา โดยข้อเท็จจริงผลของวัฏฏะ “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตก็ต้องปรินิพพานในคืนนี้ เธออย่าเสียใจไปเลย อีก ๓ เดือนข้างหน้าเขาจะมีสังคายนา เธอจะได้เป็นพระอรหันต์ในวันนั้น”

นี่ไง พระอานนท์ก็รับฟังการปลอบการประโลมมาตลอด แล้ว เห็นไหม อีก ๓ เดือนข้างหน้าจะเป็นพระอรหันต์ เขาก็มีสังคายนา พระพุทธศาสนาจะเจริญงอกงามต่อไปข้างหน้า พระ-อานนท์ก็รับผิดชอบ เป็นผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระ-อานนท์ยังปฏิบัติตนเหมือนกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพอยู่เลย อุปัฏฐากดูแลสิ่งขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้าเคยใช้เคยสอย ดูแลรักษาด้วยความเคารพบูชา แล้วมันเป็นภาวะไร้อาหารองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า “พระฉันนะคอยกีดคอยขวางไปทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระฉันนะจะว่าอย่างไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งพระอานนท์ไว้ “อานนท์ ถ้าเราปรินิพพานไปแล้ว ให้สงฆ์ลงพรหมทัณฑ์พระฉันนะ ไล่ออกจากหมู่ไป” นี่ไง มันคอยทำลายคนอื่น มันเป็นภาวะเขาไปทั่ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วนะ พระอานนท์ขับพระฉันนะ คณะสงฆ์ไปลงพรหมทัณฑ์คือไม่เกี่ยวข้องด้วย โอ้ย! พระฉันนะสลบเลย เพราะทิวฐิมานะใหญ่โตมาก คิดว่าตัวเองยิ่งใหญ่ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวชก็ด้วยบารมีตัวเองมีผลมีส่วนร่วม จะมาทวงบุญทวงคุณอยู่ตลอดเวลา แล้วทวงบุญทวงคุณเพื่ออะไร

เวลาตัวเองก็ว่ายิ่งใหญ่ ตัวเองก็หลงตัวเองไป เวลาพระทั้งหมดลงพรหมทัณฑ์ “ไปให้พ้น” สลบเลยนะ อาย หนีออกจากหมู่ไปเลย กระเซอะกระเซิงไป ไปประพฤติปฏิบัติจนถึงตัวเอง เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมาเพราะมีวาสนาเหมือนกัน เป็นมหาเด็กละของเจ้าชายสิทธัตถะ ออกบวชด้วยกัน มีวาสนาแต่ให้กิเลสมันย่ำมันยีอย่างนั้น ทิวฐิมานะอยากจะเอาแต่ชื่อเสียงกิตติศัพท์

กิตติคุณ ไม่เอากรรม เวลาขับออกไป เห็นใหม่ สลบเลย แล้วกระเซอะ-กระเซิงไปจนไปประพฤติ ปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ กลับมาหาพระ-อานนทนะ จะยอมรับโทษ จะแก้ไขพรหมทัณฑ์นั้น

พระอานนทน์บอกว่า “มันจบแล้ว” จบเพราะอะไร เพราะถ้ามันเป็นกรรม เป็นกรรมแล้ว กลับมาขอรับโทษ ขอแก้ไขตนเอง แต่จะแก้ไขตนเองมันต้องไปแก้ไขที่กิเลสในใจของพระฉันนะ จบแล้ว ฉะนั้น ถ้าจบแล้วก็คือจบ ธรรมและวินัยไง วินัยก็เป็นของสมมุติทั้งสิ้น ถ้าใจเป็นกรรม แล้วนะ วินัยเกิดใส่ศีรษะไว้ แต่ใจที่เป็นคุณธรรมมันไม่ก้าวล่วงหรือ รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ถ้าใจมันเป็นกรรมแล้ว สิ่งที่ยोगค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ๆ มันจะไปทำลาย สิ่งที่ยोगค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติได้อย่างไร

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาหลวงปู่มนะ เวลาช่วงปลายๆ ชีวิตของท่านไง สั่งไว้เลย “หลวงปู่ขาวได้สนทนากับเราแล้วนะ หลวงตาพระมหาบัวดีทั้งนอกดีทั้งใน ให้จำไว้ จำชื่อเสียงนี้ไว้” เวลาท่านล่วงไปแล้วให้ฟังพาพวกนี้ ถ้าฟังพาพวกนี้ สิ่งที่เป็นธรรมๆ ใจ

แต่ไอ้พวกแข่งหน้าแข่งหลังละ

ผู้ที่เป็นธรรมเดินตามด้วยความเคารพบูชา เดินตาม สิ่งที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่ มั่นท่านทำไว้ ร่องรอยทำไว้เคารพบูชามากนะ ไม่ลบด้วยเท้า มือลูกศิษย์กับมืออาจารย์ เป็นมือเดียวกัน มือที่เคารพบูชาใจ แต่กิเลสมันไม่ได้เอามือ มันเอาเท้าลบ อะไรที่ทำไว้ เป็นคุณเป็นประโยชน์ ข้อวัตรต่างๆ มันเป็นประโยชน์กับอนุชนรุ่นหลังทั้งสิ้น สิ่งที่เป็น ข้อวัตรปฏิบัติเป็นสิ่งที่อนุชนรุ่นหลังควรที่จะได้ไว้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ แล้วไอ้พวกที่แข่งหน้าแข่งหลัง เห็นใหม่

ผู้ที่เดินตามๆ นะ เดินตาม ทุกคน เราชาวพุทธบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น แต่เวลาเป็นลูกศิษย์ลูกหา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงที่ธรรมและวินัย ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้าใหม่ มันเคารพบูชาใหม่ หลวงตาท่านบอกว่า “เหยียบหัว พระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรมนั้นนะ”

ถ้ามันเคารพบูชามันก็เป็นลูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้า เป็นชาวพุทธที่แท้จริง แต่ถ้าพุทธพาณิชย์เวลาทำแล้วก็เพื่อชื่อเสียงกิตติศัพท์ กิตติคุณ เอาพระพุทธรูปศาสนามาเป็นสินค้า เอาพระพุทธรูปศาสนาเป็นเรื่องหาเงิน นั่นมันก็เป็นชาวพุทธแข่งหน้าแข่งหลัง

ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นที่เดินตามหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านบอกไว้เอง ท่านพยากรณ์ไว้ ครูบาอาจารย์ที่อยู่ในสมัยนั้นเล่าให้ฟัง ให้อพวกแข่งหน้าแข่งหลังนั้นก็อีกส่วนหนึ่ง ผู้ที่เดินตามก็มีเพชรน้ำหนึ่งที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอบรมบ่มเพาะมาก็มีแต่มน้อย ให้อพวกแข่งหน้าแข่งหลัง เพราะกิเลสมันลบด้วยเท้า มีอลูกศิษย์กับมีอาจารย์มันสัมพันธ์กันได้ แทนกันได้ แทนตรงไหน ถ้าแทนมันก็ต้องเคารพบูชา การเคารพบูชาจะทำอย่างนั้นใหม่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งพระอานนท์ไว้ “ถ้าเราตายไปแล้ว ฉันนะให้ขับออกไป ลงพรหมทัณฑ์ซะ” หลวงตาพระมหาบัวท่านก็สั่งหลวงปู่ลีไว้ว่า “ควรทำอะไร ควรทำอย่างไร” แล้วมันฟังกันใหม่ มันยอมฟังหรือเปล่า นี่สิ่งที่สั่งไว้ ผู้ที่เดินตามเคารพและบูชา ภูมิอกภูมิใจนะ เพราะเราเคารพครูบาอาจารย์ของเราอยู่แล้ว แล้วสิ่งที่ป็นร่องเป็นรอยที่ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่านไว้ แล้วท่านก็อยาก ให้ออนุชนรุ่นหลังเขาได้รู้ได้เห็นข้อวัตรปฏิบัติ ให้ได้รู้ได้เห็นในการทำความป็นจริง ไม่ใช่วัตถุ วัตถุเราทำได้ เขาก็ทำได้ วัตถุมันมีอยู่ทั่วไป วัตถุคือวัตถุ

วัตรปฏิบัติ แล้วมีอลูกศิษย์กับมีออาจารย์มันสมานกันได้ใหม่ มันเอาเท้าลบหมดละ เพราะมันมีกิเลส กิเลสในใจของมัน กิเลสมันลบด้วยเท้า แต่ถ้ามันเป็นธรรม มันทำไม่ได้ เพราะอะไร รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง เทวทัตเสื่อมหมดนะ เวลาตีตนเสมอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปกครองสงฆ์เสื่อมหมด ฦานโลกีย์เสื่อมหมด เพราะมันเป็นโลกียะ เป็นเรื่องฦานโลกีย์ โลภียะเพราะมันเกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากความเป็นมนุษย์

โลกุตตระ โลกุตระมันเกิดจากสัมมาสมาธิ มันเกิดจากข้อวัตรปฏิบัติ เกิดจากความเป็นจริง เกิดจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านวางแนวทางของท่าน รอยมือรอยเท้าขององค์-หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ของหลวงตาพระมหาบัว ของครูบา-อาจารย์ของเรา ถ้ามันเป็นธรรมมันจะเคารพมันจะบูชา มันจะไม่ลบด้วยเท้า เอวัง